

Fremsat den 1. juni 2011 af Simon Emil Ammitzbøll (LA), Anders Samuelsen (LA) og Villum Christensen (LA)

Forslag til folketingsbeslutning om en uvildig undersøgelse af Penkowasagen

Folketinget pålægger regeringen i henhold til lov om undersøgelseskommissioner at nedsætte en undersøgelseskommission, der har til formål at undersøge og redegøre for det, der omtales som Penkowasagen, hvilket indebærer en undersøgelse af følgende forhold:

- 1) Københavns Universitets ledelses handlinger i henhold til gældende videnskabelige og etiske standarder, herunder de standarder, ledelsen af et stort universitet må forventes at følge i sager om videnskabelig uredelighed, og det ansvar, der påhviler ledelsen for at fremme universitetets forskningsintegritet og troværdighed.
- 2) Den tidligere dekan og nuværende rektors involvering og handlen i hele sagsforløbet.
- 3) Københavns Universitets bestyrelses handlinger og ansvar i sagen, herunder om den rådgivning, bestyrelse og rektor har fået af kammeradvokaten, har været hensigtsmæssig for opretholdelse af Københavns Universitets forskningsintegritet.
- 4) Penkowasagens omkostninger, såvel de immaterielle som de materielle.
- 5) Københavns Universitets organisation til fremme af forskningens integritet i perioden 2003-2011. På basis

af bedste internationale standard skal kommissionen opstille en oversigt over de tiltag, der måtte skulle til, for at Københavns Universitet får implementeret forskningsintegritet i det daglige arbejde.

Kommissionen skal omfatte to anerkendte forskere med erfaring fra efterforskning af mistanker om videnskabelig uredelighed. Den ene af disse skal være kommissionsformand. Kommissionen skal desuden af hensyn til det neurovidenskabelige emne i Penkowasagen omfatte to anerkendte forskere med betydelig neurovidenskabelig baggrund, herunder viden om dyreforsøg. Et medlem skal være en uvildig advokat eller en dommer, der kan tage stilling til juridiske spørgsmål, der måtte opstå undervejs, samt vurdere kammeradvokatens rådgivning i sagen. Et medlem skal have omfattende bestyrelses- og ledelseserfaring med henblik på vurdering af bestyrelsens håndtering af sagen. Ingen af kommissionens medlemmer bør have ansættelsesmæssig tilknytning til Københavns Universitet. Ligeledes må kommissionens sekretariat placeres uden for Københavns Universitet.

Bemærkninger til forslaget

Under betydelig mediebevågenhed har Københavns Universitets Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved daværende dekan og universitets nuværende rektor, Ralf Hemmingsen, i perioden 2003-2011 foretaget en række dispositioner vedrørende læge Milena Penkows forskning ved Københavns Universitet.

Et enstemmigt bedømmelsesudvalg indstillede i 2003 Milena Penkows disputats til forkastelse og rejste mistanke om videnskabelig uredelighed. Ralf Hemmingsen fulgte imidlertid ikke bedømmelsesudvalgets råd om at anmelde Milena Penkowa for videnskabelig uredelighed/grov uagtsomhed. Efter klage fra Milena Penkowa deltog Ralf Hemmingsen derimod aktivt i både vurdering af uredelighed og af disputatsens kvalitet – uden at være ekspert. Det resulterede i, at han efterfølgende inviterede Milena Penkowa til at indsende disputatsen på ny og få den bedømt af et nyt bedømmelsesudvalg. Samtidig fik det første bedømmelsesudvalg en næse for deres i øvrigt udførlige bedømmelsesarbejde. Tilsyneladende fulgte Ralf Hemmingsen heller ikke sædvanlig praksis, da han fandt opponenter til den anden disputats.

I perioden 2003-2011 har Milena Penkowa begået underslæb og dokumentfalsk og indgivet falsk anklage mod en assistent. Endvidere er hun politianmeldt for dokumentfalsk i forbindelse med den første disputatsafhandling. Endelig er der fundet betydelig uorden i hendes forskningskonti.

Mens disse sager stod på, blev Milena Penkowa ansat som lektor og professor ved Københavns Universitet. Endvidere blev hun af Københavns Universitet ved Ralf Hemmingsen indstillet til – og fik – den store EliteForsk-pris.

Københavns Universitets ledelse, inklusive bestyrelsen, har indtil nu med henvisning til kammeradvokatens rådgiv-

ning fastholdt, at forløbet ikke giver anledning til væsentlig kritik af ledelsen. Bestyrelsen er tilsyneladende yderligere bestyrket i sin opfattelse efter kammeradvokatens større redegørelse for forløbet i henhold til forvaltningslovgivningen. Dog har videnskabsministeren udtrykt manglende tillid til bestyrelsen.

Medierne har udtrykt kraftig kritik af sagen, og ca. 500 forskere og forskningskyndige har henstillet til bestyrelsen, at der foretages en uvildig undersøgelse af forløbet, da kammeradvokaten ikke er uvildig i denne sammenhæng og ej heller besidder den fornødne videnskabelige faglige indsigt. Knap 300 ph.d.-studerende har også ønsket en uvildig undersøgelse, og det samme har de universitetsstuderende (med undtagelse af de medarbejdervalgte studerende i bestyrelsen).

Senest har en gruppe på fem sundhedsvidenskabelige professorer udarbejdet en redegørelse om forløbet af den første disputatsag. Denne redegørelse kritiserer dekanens håndtering og sandsynliggør, at hele Penkowasagen kunne være bragt til ophør her, hvis dekanen havde fulgt sædvanlig akademisk praksis og levet op til ansvaret for Københavns Universitets forskningsintegritet. Sagen ville i så fald næppe have udviklet sig til en omfattende skandale og ville for alle implicerede have haft betydelig mindre skadevirkning.

Forslagsstillerne ønsker efter dette forløb en grundig uvildig undersøgelse af Penkowasagen, som forventes at inddrage interviews af administrative medarbejdere, det første disputatsbedømmelsesudvalg, professorerne bag redegørelsen om forløbet af den første disputatsag, institutlederen for Milena Penkowa, Milena Penkowa og hendes samarbejdspartnere og medarbejdere, herunder hendes kritiske ph.d.-studerende, og andre relevante aktører i sagen.

Skriftlig fremsættelse

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en uvildig undersøgelse af Penkawasagen.

(Beslutningsforslag nr. B 142)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.